

RAPORT Save the Children: Prietenii lăsați în urmă, animalele de companie de acasă, din Ucraina, și viitorul incert: cele mai mari griji ale copiilor ucraineni refugiați

București, 20 septembrie 2023: Copiilor ucraineni refugiați le este dor de familia lor, de prietenii și de animalele de companie lăsate în urmă și își fac griji în ceea ce privește integrarea în țări a căror limbă nu o cunosc, dar nu vor să se întoarcă acasă, până când țara lor nu va fi în siguranță, arată datele celui mai recent raport al Save the Children și al partenerului său IMPACT Initiatives, realizat în urma unei anchete complexe în mai multe state, printre care și România și Polonia.

Raportul, intitulat *Experiențe, Nevoi și Aspiratii ale copiilor, adolescenților și persoanelor în grija cărora se află aceștia, dislocați din Ucraina*, include datele procesate din aproape 15.300 de sondaje la care au răspuns adulți ucraineni refugiați în 24 de țări, cât și informații colectate în urma consultării a 307 copii și adolescenți, 115 persoane în grija cărora se află copiii, 33 de membri ai comunităților gazdă și 34 de furnizori de servicii sociale din Polonia și România.

Raportul arată că, în general, cei mai mulți copii și persoane în grija cărora se află copiii se simt bine-primiți în țările gazdă, dar le lipsește viața pe care o aveau acasă, în Ucraina. Aproximativ șase milioane de refugiați din Ucraina, echivalentul a aproximativ 14% din populație, au fost dislocați și se găseau în statele din Europa, în august 2023.

Separarea de cei dragi este factorul care afectează cel mai puternic starea de bine a celor mai mulți refugiați ucraineni, copii și persoane în grija cărora se află copiii.

„Aș vrea ca bunicul și câinele meu să fie aici, Mi-e dor și de prietenii mei” (Oksana, elevă în ciclul gimnazial în Polonia)

Copiii afirmă că nevoile lor principale privesc timpul liber și un acces îmbunătățit la activități extra-curriculare, în special cele sportive.

„Jucam fotbal și practicam karate în Ucraina. Nu am aceste oportunități aici”, spune **Natalia**, elevă în ciclul gimnazial, la o școală din România.

Majoritatea familiilor, aproximativ 87%, intenționează să rămână în locurile unde sunt acum, pe termen scurt, în principal din rațiuni de securitate și pentru a le permite copiilor un acces mai bun la educație, dar cele mai multe dintre familii declară că se vor întoarce în Ucraina, odată ce problemele de securitate vor dispărea.

„Nevoile acute rămân cele legate de asistența umanitară rapidă, de informații și de suport emoțional, atât la frontieră, cât și în centrele în care sunt cazați copiii care se refugiază din Ucraina. Aceste nevoi sunt însă dublate de unele pe termen mediu și lung, de integrare socială și educațională. Noi lucrăm pe ambele paliere, ne concentrăm atât pe sprijinul imediat, cât și pe asistarea pe termen lung, mai ales în ceea ce privește incluziunea educațională și consolidarea sentimentului de siguranță de care acești copii au mare nevoie”, a precizat **Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România.**

Posibilitățile limitate de angajare, combinate cu criza socio-economică și costul vieții au, de asemenea, impact asupra refugiaților ucraineni: respondenții au afirmat că cheltuie 44% din veniturile lunare pe alimente.

Denys, elev în ciclul primar într-o școală din România, povestește: *“În principal, ucrainenii sunt îngrijorați de găsirea unui loc de muncă. Pentru că salariul tatălui meu nu este suficient pentru întreaga familie, mama își caută un loc de muncă, în fiecare zi. A fost la mai multe interviuri, dar salariul oferit este foarte mic.”*

Raportul arată că majoritatea copiilor și persoanelor în grija cărora se află copiii se simt bine-primiți de comunitățile gazdă.

Ilya, elev în ciclul gimnazial, în România, spune: *“Dacă aș avea probleme, aș vorbi cu orice vecin de pe strada noastră. Îi cunosc pe toți.”*

Totuși, sunt copii ucraineni refugiați în România și Polonia care vorbesc despre remarci xenofobe și comportament de hărțuire, din partea copiilor și adulților din comunitățile gazdă.

Olena, elevă de gimnaziu la o școală din Polonia, a explicat: *„În tramvai, un băiat vorbea în ucraineană, și polonezii l-au împins afară din tramvai, intimidându-l, și i-au luat telefonul.”*

Magdalena Rossmann, Director-adjunct regional al Programului de Dezvoltare și Director de Calitate în cadrul programului de răspuns pentru Ucraina, al Save the Children, a explicat: *“Raportul oferă o perspectivă unică asupra experiențelor copiilor refugiați din Ucraina. Copiii ne spun că în general se simt în siguranță și bineveniți în comunitățile gazdă, dar totodată ei se confruntă cu provocări emoționale și practice. Ei au nevoie de acces la activități extra-curriculare, cum sunt sportul și muzica, la care să participe împreună cu copiii din comunitățile locale. Este esențial ca guvernele gazdă să pună la dispoziție sprijin specializat pentru familiile cu venit mic, astfel încât niciun copil să nu fie lăsat în urmă.”*

Rezumatul raportului în limba engleză poate fi consultat pe site-ul Salvați Copiii [aici](#).

Note pentru redactori:

- Numele copiilor au fost schimbate, din motive de protecție.
- Datele cantitative au fost colectate în perioada noiembrie 2022 – aprilie 2023.

Intervenția Salvați Copiii România în sprijinul copiilor refugiați din Ucraina și al familiilor lor

Pe teritoriul României sunt, în acest moment, **86.810 cetățeni ucraineni** (date UNHCR, 12 septembrie). Până în momentul de față, au fost eliberate peste **143.000 de permise de ședere temporară**.

Organizația Salvați Copiii este alături de refugiații ucraineni, evaluează constant nevoile și oferă asistență umanitară și suport pentru acces la servicii de educație și sănătate, după caz, la punctele de trecere a frontierei cu Ucraina și Republica Moldova, în Centrele de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil ale Inspectoratului General pentru Imigrări, în taberele de refugiați coordonate de IGSU, în punctele de staționare, precum și în comunități rurale și urbane în care copiii refugiați și familiile lor locuiesc.

Am oferit ajutor imediat în zece puncte de trecere a frontierei: Isaccea, jud. Tulcea, Siret, jud. Suceava, Vicovu de Sus, jud. Suceava, Halmeu, jud. Satu Mare, Sighetu-Marmației, jud. Maramureș, Giurgiulești, jud. Galați, Rădăuți Prut, jud. Botoșani, Sculeni, jud. Iași, Mihăileni, jud. Botoșani, Albița, jud. Vaslui, în momentul de față activitatea restrângându-se în trei dintre acestea:

- Isaccea, jud. Tulcea
- Siret, jud. Suceava
- Sighetu-Marmației, jud. Maramureș

Oferim servicii în cinci Centre de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de azil ale Inspectoratului General pentru Imigrări în:

- București
- Rădăuți, jud. Suceava
- Galați, jud. Galați
- Șomcuta Mare, jud. Maramureș
- Timișoara, jud. Timiș.

Am oferit asistență directă, consiliere informațională și am derulat activități pentru copii în trei tabere de refugiați IGSU, trei puncte de staționare și două centre de zi:

- Tabăra Siret (stadion), jud. Suceava
- Tabăra Rădăuți (stadion), jud. Suceava
- Tabăra Huși, jud. Vaslui
- Gara de Nord, București
- RomExpo, București

- Centrul E-gros Iași
- Centrul de Servicii Sociale Bucium, Iași
- Centrul de Servicii Sociale, în colaborare cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș.

Suntem în continuare prezenți în Tabăra Rădăuți (stadion), jud. Suceava, Gara de Nord, București, Centrul de Servicii Sociale Bucium, Iași și în Centrul de Servicii Sociale Timișoara.

Am înființat centre de consiliere și servicii integrate în opt zone principale din țară (Baia Mare, București, Galați, Iași, Suceava, Tulcea, Târgu Mureș și Timișoara), unde oferim consiliere și informare, management de caz, consiliere psiho-socială, activități pentru copii, adolescenți și adulți, suport material și financiar.

Oferim servicii educaționale în 15 școli și grădinițe, în timp ce echipe mobile lucrează pentru a identifica și referi cazurile vulnerabile.

Începând din luna aprilie 2023, Salvați Copiii România a extins intervenția de suport pentru refugiați cu adăugarea **serviciilor de mediere sanitară**. Echipe de mediatori sanitari și mediatori culturali facilitează accesul la servicii medicale și înscriere la medicul de familie pentru refugiați și acordă sprijin de urgență pentru medicamente și ecografii prin intermediul voucherelor medicale în București, Iași, Suceava, Mureș și Brașov.

În Republica Moldova am extins rețeaua de suport medical, de asistență socială și psihologică, cu adăugarea inovativă a Serviciilor Mobile, pentru **2.500** de femei, gravide și copii refugiați din Ucraina. Experiența ne-a demonstrat faptul că este nevoie să consolidăm capacitatea rețelei de experți locali de a oferi servicii socio-medicale integrate pentru refugiați în vederea maximizării eficacității intervențiilor la care iau parte.

De la declanșarea crizei umanitare până în prezent, Salvați Copiii a oferit pentru **313.900 de persoane**, dintre care **163.700 copii ucraineni** și **150.200 adulți** (femei, vârstnici, familii extinse) alimente de bază, produse de igienă, îmbrăcăminte, încălțăminte, pampers, suzete, cărucioare, port-bebe-uri, termosuri cu apă caldă, jucării, păături și alte produse de imediat ajutor, cartele telefonice oferite gratuit de companiile de telefonie mobilă, suport emoțional,

traducere și consiliere informațională - materiale de informare în limba ucraineană (informații despre procedura de azil, mijloace de călătorie, spitale, harta și adresele centrelor pentru solicitanții de azil etc.), servicii educaționale.

Experiența Salvați Copiii în domeniu

Organizația Salvați Copiii este activă în domeniul azilului încă din 1995, derulând o serie de proiecte ce oferă servicii educaționale și sociale adresate nevoilor specifice ale copiilor solicitanți de azil și refugiați, inclusiv minori neînsoțiți și persoane relocate, în vederea integrării lor sociale și educaționale. În cei 27 de ani de activitate în domeniul azilului, peste 9.200 de copii și familiile acestora au beneficiat de activități zilnice, asistență financiară, consiliere socială și psihologică și suport material și educațional, în cele 5 centre regionale (București, Galați, Rădăuți, Șomcuta Mare și Timișoara).

Persoană de contact: Lavinia Varodi, coordonator program – lavinia.varodi@salvaticopiii.ro, tel. +40 721 329 101.

Despre Organizația Salvați Copiii:

De 33 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în 118 țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 3.369.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.